

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

(повне найменування вищого навчального закладу)

Психолого-педагогічний факультет

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра педагогіки, психології, початкової освіти та
освітнього менеджменту

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Пояснювальна записка
до дипломної роботи

магістр

(освітній ступінь)

На тему **УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ЗД
ОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ : СИСТЕМНИЙ ПІДХІД**

Виконала: студентка групи 21 МД-з
спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Черепанова О.П.

(прізвище та ініціали)

Керівник Каденко І.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Кузнецова О.В.

(прізвище та ініціали)

Харків – 2019

ВСТУП

У «Національній доктрині розвитку освіти» пріоритетним завданням системи освіти є виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності [45].

На нашу думку, це можливо реалізувати шляхом управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження, шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій, використовуючи системний підхід.

Медико-демографічна ситуація, що склалась останнім часом в Україні, свідчить про незадовільний стан здоров'я населення взагалі та молоді зокрема.

Дані Державної служби статистики України за 2017 рік чітко демонструють негативні тенденції зниження рівня здоров'я населення України, а саме, характерним є високий рівень хвороб дихальної системи (55 % від загальної кількості захворюваності населення), системи кровообігу, шкіри та підшкірної клітковини, сечостатевої системи (сумарно 23 %), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин складають близько 10 %.

У демографічному щорічнику Держстату України знаходимо, що середня очікувана тривалість життя при народженні лише у 2010 році перевищила рівень 70 років, а в 2017 році становила 71,98 років, що не зважаючи на покращення показника всередині країни, суттєво менше, ніж в країнах Європейського регіону, в яких, за даними ВООЗ, цей показник становить більш як 75 років [22].

У зв'язку з цим експерти ВООЗ, у співпраці з представниками сфери охорони здоров'я європейського регіону, закликають керівництво країн до запровадження державних програм збереження здоров'я населення. Світова спільнота робить спроби об'єднати зусилля задля подолання глобальних проблем, спрогнозувати майбутнє людства, уникнути загроз його існуванню [70].

Саме тому наукова та освітянська еліти повинні стати фундаторами норм, призначених зберегти здоров'я молоді.

Отже, проблема управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження шляхом створення ефективного здоров'язбережувального освітнього середовища є актуальною.

Мета дослідження: створення здоров'язбережувального освітнього середовища як інструмента ефективного управління закладом вищої освіти.

Робоча гіпотеза полягає в тому, що управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження можливо здійснювати шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій, використовуючи системний підхід.

Завдання дослідження:

- 1) узагальнити теоретичні основи управління закладами освіти;
- 2) розкрити особливості системного підходу в освіті;
- 3) охарактеризувати особливості організації управління освітніми установами на засадах здоров'язбережувальних технологій;
- 4) виділити і розкрити організаційно-педагогічні умови ефективного управління освітніми закладами на засадах здоров'язбереження;
- 5) здійснити аналіз чинників освітнього середовища, які найбільш суттєво впливають на здоров'я студентської молоді;
- 6) розробити комплекс здоров'язбережувальних технологій відповідно до виявлених чинників;
- 7) провести моніторинг результатів управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження.

Об'єкт дослідження: здоров'язбережувальне освітнє середовище.

Предмет дослідження: управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження.

Методи дослідження. В магістерській роботі використовувалась класифікація методів педагогічних досліджень за кваліфікаційною ознакою логіки наукового дослідження, запропонована Ю. Скибою [67]. З теоретичної групи в нашій роботі використовувались аналіз, синтез і прогнозування, а з групи методів обробки даних – розрахунок середніх значень та їх порівняння.

Оцінювання здійснювали за показником вірогідності збереження здоров'я та параметром «результат діяльності», якому відповідає основний критерій – успішність студентів.

Структура й обсяг роботи зумовлені логікою наукового пошуку. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок основного тексту. Робота містить 4 таблиці та 9 рисунків. Список використаної літератури вміщує 79 найменувань.

Наукова новизна одержаних результатів. В магістерській роботі надано детальний аналіз теоретичні основи управління освітньою установою та розкрита сутність поняття «управління». Здійснено аналіз наукової літератури стосовно різних теоретико-методологічних підходів до проблеми управління розвитком освітнього закладу, а саме: маркетингового, процесуального, логіко-інформаційного, рефлексивного, синергетичного, акмеологічного, аксіологічного та системного. Виявлено, що специфічною рисою управлінської діяльності є те, що вона спрямована на забезпечення системного цілісного характеру функціонування як педагогічної системи, так і системи управління.

В даній роботі відзначено, що системний підхід до управління передбачає забезпечення єдності, цілісності всіх функцій управління, що доцільно використовувати для управління закладами вищої освіти на засадах здоров'язбереження.

На підставі ґрунтовного аналізу літературних джерел доведено, що специфіка організації управління освітніми закладами на основі здоров'язбережувальних технологій полягає в організації системи впливів на освітній процес, з метою збереження здоров'я всіх учасників освітнього процесу, формування у них готовності до здоров'язбережувальної діяльності. Організація управлінської діяльності як процесу, на засадах здоров'язбережувальних технологій дозволяє вирішити проблему підвищення ефективності управління в цілому. Встановлено, що здоров'язбережувальні освітні технології стають ефективним засобом управління освітньою установою при реалізації комплексу організацій

ійно-педагогічних умов таких як: 1 – створення здоров'язбережувального освітнього простору освітньої установи; 2 – мінімізація шкідливих для здоров'я впадів освітнього процесу шляхом використання здоров'язбережувальних освітніх технологій; 3 – управління освітньою установою на основі достовірного вимірювання діяльності, аналізу результатів використання здоров'язбережувальних технологій, а саме освітнього моніторингу. Відмічено, що виявлені організаційно-педагогічні умови утворюють цілісну систему взаємопов'язаних компонентів і спрямовані на кінцевий результат: підвищення ефективності організації управління освітньою установою на основі здоров'язбережувальних технологій.

Здійснено аналіз чинників освітнього середовища, які найбільш суттєво впливають на здоров'я студентської молоді, якій дозволив розташувати їх за рівнем вірогідного негативного впливу на здоров'я наступним чином: режим харчування; режим відпочинку; прихильність до шкідливих звичок; режим рухової активності.

На підставі принципу системності розроблений комплекс здоров'язбережувальних технологій відповідно до виявлених чинників освітнього середовища та встановлено його високу ефективність, що підтверджує створення ефективного здоров'язбережувального освітнього середовища.

В даній науковій роботі доведено, що управління закладом вищої освіти на засадах здоров'язбереження можливо здійснювати шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій, використовуючи системний підхід.

Особистий внесок. Робота є самостійним дослідженням автора. Планування, підготовка та проведення всіх експериментів, математична обробка та статистичний аналіз даних, підготовка матеріалів до публікації, формулювання основних положень і висновків роботи виконані автором самостійно. У публікаціях, написаних у співавторстві, автору належить експериментальне й, частково, теоретичне обґрунтування роботи. Вибір напрямку, розробка схеми та планування досліджень проводились разом із науковим керівником. Особи

стий внесок складає 80 %. Результати перевірки тексту на унікальність складають більше 78 % авторського тексту.

Апробація результатів наукової роботи. Основні положення та матеріали магістерської роботи доповідалися та обговорювалися на XXI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» (м. Переяслав-Хмельницький, 31 листопада 2019 р.), XXXVII Міжнародній інтернет-конференції «Наукові підсумки 2019 року» (м. Вінниця, 09 грудня 2019 р.) та II Міжкафедральній інтернет-конференції «Еколого-валеологічна культура особистості – виклик XXI століття» (17 грудня 2019 р.).

Публікації. Основні положення магістерської викладено у 3 наукових працях, які є статтями у збірниках матеріалів конференцій.